

การส่งเสริมบัญญัติยาหลักแห่งชาติ และการประกันคุณภาพยา

โดย

ภญ.อัญชลี จิตรักนที

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

24 กรกฎาคม 2555 รร.รามการ์เด้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- (1) การเข้าถึงยา
- (2) การใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- (3) การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตยา ชีววัตถุ และสมุนไพร เพื่อการพึ่งพาตนเอง
- (4) การพัฒนาระบบการควบคุมยาเพื่อประกันคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของยาประกอบด้วย

นโยบายแห่งชาติด้านยา พ.ศ. 2554 และยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบยาแห่งชาติพ.ศ.2555-2559

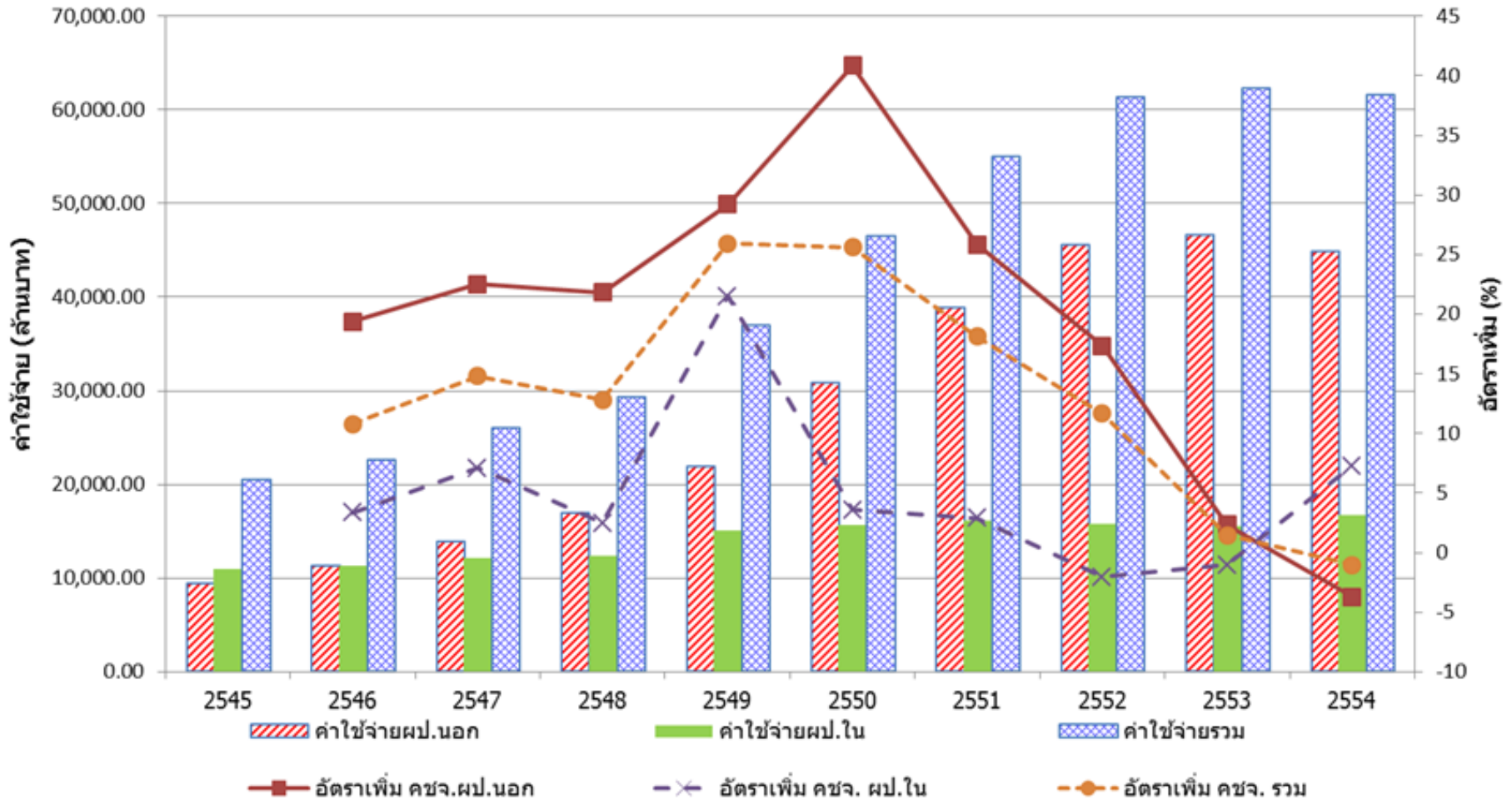
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การใช้ยาอย่างสมเหตุผล

มียุทธศาสตร์ย่อย 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- การพัฒนาระบบและกลไกการกำกับดูแลเพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ
- พัฒนากลไกและเครื่องมือ เพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชนด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การส่งเสริมการผลิตและประกันคุณภาพยาชื่อสามัญ
- การพัฒนาระบบและกลไกป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาต้านจุลชีพและการติดยาของเชือก่อโรค
- การส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม

1. สถานการณ์ ค่าใช้จ่ายระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ 2545 - 2554

ค่าใช้จ่ายระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ 2545-2554

ที่มา: ฐานข้อมูล กรมบัญชีกลางและระบบ GFMS

2. ข้อเท็จจริง

2.1 ค่ายาเป็นค่าใช้จ่ายหลักของระบบร้อยละ 83

2.2 ยานอกบัญชียาหลักเป็นค่าใช้จ่ายหลัก ข้อมูลจาก รพ. 34 แห่งพบว่า ร้อยละ 65 ของค่าใช้จ่ายเป็นยานอกบัญชียาหลัก และยา 9 กลุ่มมีส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งของมูลค่ายา

	ED	NED	มูลค่ารวม
<u>ยาเป้าหมาย 9 กลุ่ม</u> (ประมาณ 300 รายการ)	14.4%	36%	50.4%
Non-targeted (ประมาณ 3,000 รายการ)	19.8%	29.9%	49.6%
Total	34.2%	65.8%	23,000 ล้านบาท

2.3 เมื่อพิจารณาค่ายากลุ่มเป้าหมายของ โรงพยาบาล 34 แห่ง พบว่าค่าใช้จ่ายหลักเป็นยานอก บัญชียาหลักและเป็นยาที่มีผู้ผลิตรายเดียวหรือยา ต้นแบบเป็นหลัก

กลุ่มยา	ยาในบัญชียา แห่งชาติ		ยานอกบัญชียา แห่งชาติ	
	ผู้ผลิต รายเดียว	ผู้ผลิต หลายราย	ผู้ผลิตราย เดียว	ผู้ผลิต หลายราย
1. Anti-ulcerant /H2RA-PPI	1%	5.6%	91.3%	2.1%
2. NSAIDs	0%	6.9%	84.8%	8.3%
3. Antilipidemia		13.9%	86.1%	
4/5 ยาลดความดัน ACEI-ARB		12.7%	65%	22.3%

2.2 คุณภาพการรักษา มีหลักฐานหลายฉบับชี้ว่า..... ข้าราชการมีโอกาสได้รับ

- ยาที่ไม่จำเป็นมากกว่าประชากรกลุ่มอื่นของประเทศ
- การรักษาไม่ได้มาตรฐานแต่มีค่าใช้จ่ายสูง
- ได้รับความเสี่ยงจากการใช้ยาสูงกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ ของประเทศ

มาตรการควบคุมกำกับการใช้ยาในระบบประกันสุขภาพ

- กรม. มีมติเมื่อวันที่ 20 พ.ค. 2555 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบบริหารยา เวชภัณฑ์ การเบิกจ่ายค่าตรวจวินิจฉัยและค่าบริการทางการแพทย์
- มาตรการที่ กรม.ให้ความเห็นชอบตามที่ คกก. เสนอ คือ มาตรการควบคุมกำกับการใช้ยาให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าในระบบประกันสุขภาพ ไม่รอนสิทธิ มุ่งลดค่าใช้จ่ายด้านยาที่เสียไปโดยไม่จำเป็น และให้มีการใช้จ่ายยาอย่างสมเหตุผลภายใต้กรอบการรักษาอย่างมีคุณภาพ

ซึ่งมาตรการอันหนึ่งคือ ส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติและยาชื่อสามัญ

โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติและยาชื่อสามัญ มาพิจารณาดำเนินการ

คณะกรรมการกำหนดระบบบริหารยา เวชภัณฑ์ การเบิกจ่ายค่าตรวจวินิจฉัยและ ค่าบริการทางการแพทย์ เมื่อวันที่ 13 กค.55

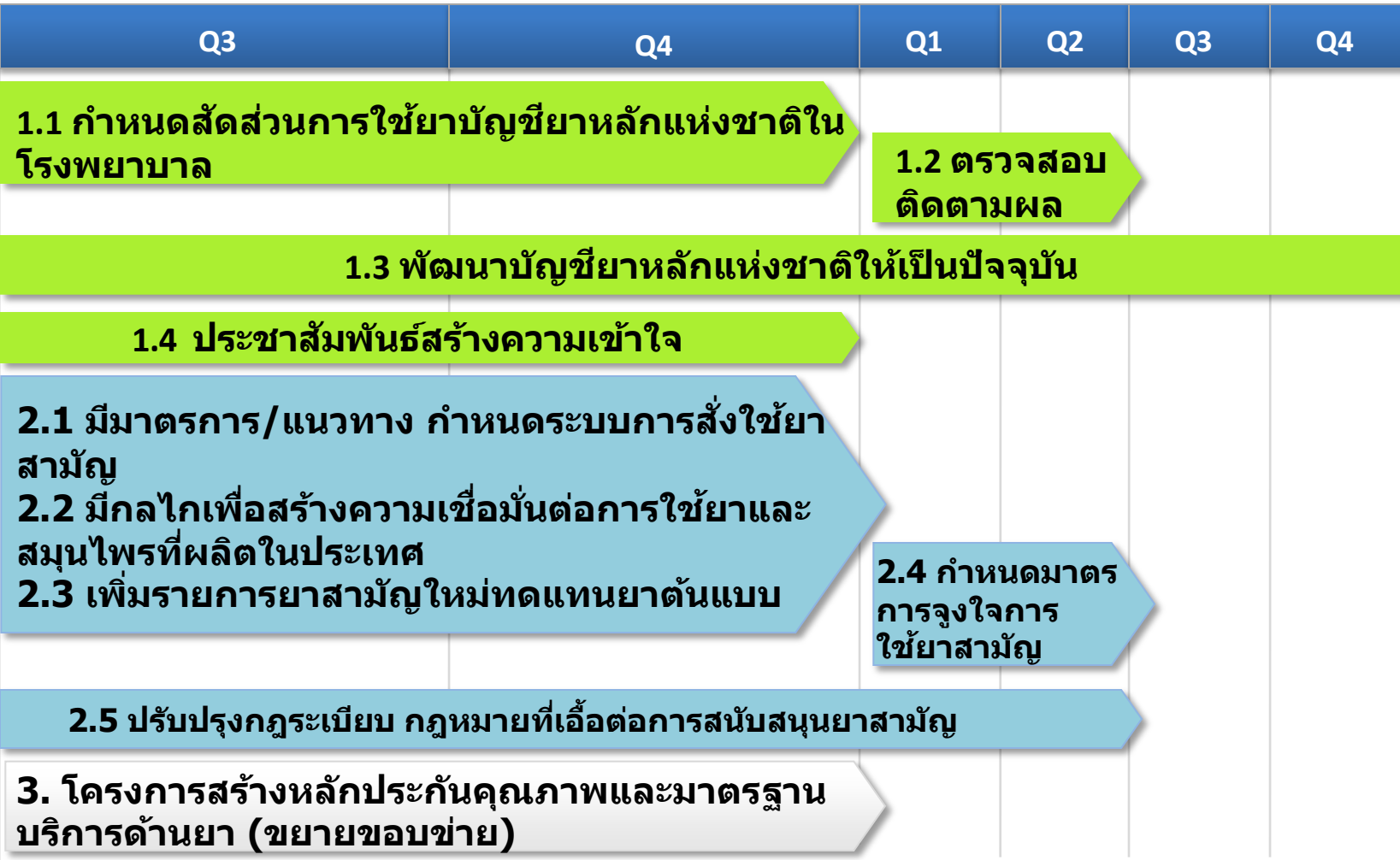
- มีมติเห็นชอบต่อแผนการส่งเสริม
บัญชียาหลักและยาสามัญตามที่
คณะอนุกรรมการฯ เสนอ คือ

แผนการดำเนินงานการส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ และยาชื่อสามัญ

1 ปี 6 เดือน

2555

2556

- 1. ส่งเสริมการใช้ยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ
- 2. สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมต่อการใช้ยาสามัญและยาสมุนไพร
- 3. โครงการสร้างหลักประกันคุณภาพและมาตรฐานบริการด้านยา (ขยายขอบข่าย)

เป้าหมายของแผนการดำเนินงานการส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติและยาชื่อสามัญ 1 ปี 6 เดือน

เป้าหมาย

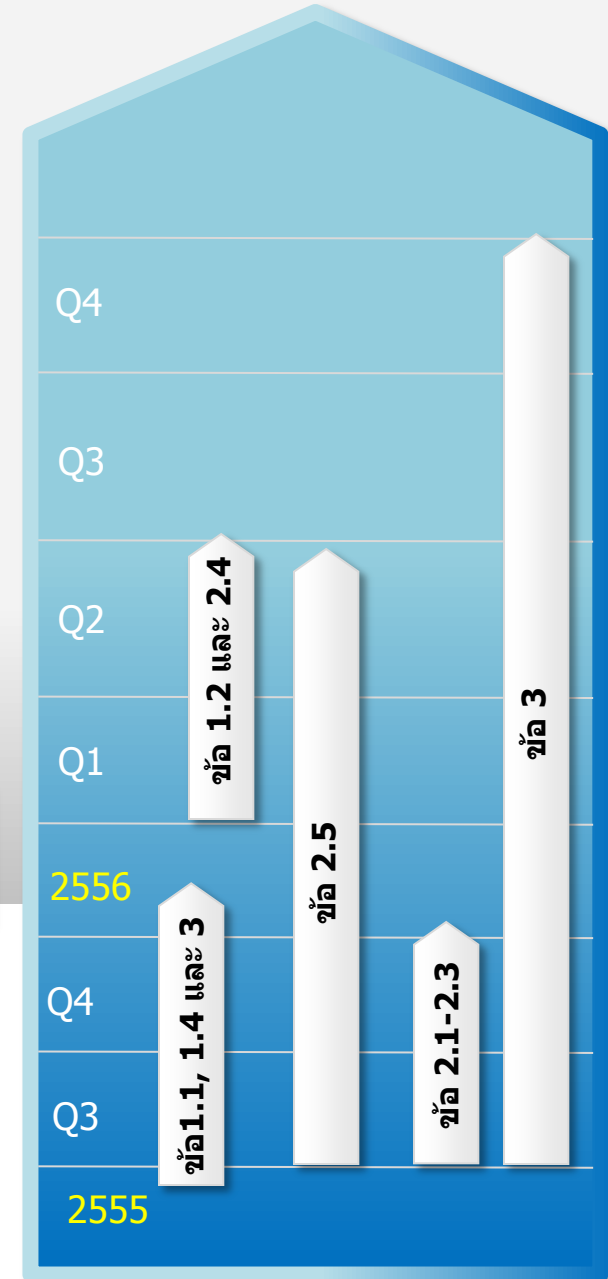
1. ส่งเสริมการใช้ยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ

- 1.1 เพิ่มขึ้น 80:20
- 1.2 ติดตามทุก 6 เดือน
- 1.3 อย่างน้อย 1 ฉบับต่อ 3 เดือน
- 1.4 อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมต่อการใช้ยาสามัญและยาสมุนไพร

- 2.1 เพิ่มขึ้น
  - 2.2.1 อย่างน้อยร้อยละ 80 ของบุคลากรทางการแพทย์ที่สำรวจ
  - 2.2.2 อย่างน้อยร้อยละ 80 ของประชาชนที่สำรวจ
- 2.3 ไม่น้อยกว่า 100 รายการ
- 2.4 เพิ่มขึ้น

GOLD

ปรัชญา- หลักการ บัญชียาหลักแห่งชาติ

มุ่งสร้าง บัญชียาแห่งชาติ
เพื่อใช้ในการส่งเสริมระบบการใช้จ่าย
อย่างสมเหตุผลของประเทศ
สอดคล้องกับหลัก
ปรัชญาวิถีชีวิตพอเพียง

รายการยาที่มีความ
จำเป็นในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาสุขภาพ
ของคนไทย

กระบวนการคัดเลือกยา
ที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วม
จากทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของบัญชียาหลักแห่งชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงานปัจจุบัน

รายการยา
ที่เสนอโดยทุกภาคส่วน

คทง. ผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยา 17 สาขา
คทง. ผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยากำพร้าฯ
คทง. แนวทางการกำกับการใช้ยา จ(2) และ
คทง. ผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยาจากสมุนไพร

คทง. ตีกรองราคา
เพื่อบรรจุใน
บัญชียาหลักแห่งชาติ

คทง. ประสานผลการพิจารณา
ในบัญชียาหลักแห่งชาติ

คทง. ด้านเศรษฐศาสตร์
สาธารณสุข

คณะกรรมการพัฒนา
บัญชียาหลักแห่งชาติ

- ปรึกษา หลักการ เกณฑ์ และคำชี้แจง การพิจารณาคัดเลือกยา ภาพรวมและแผนปัจจุบัน
- ปรึกษา หลักการ เกณฑ์ และคำชี้แจง การพิจารณาคัดเลือกยาจากสมุนไพร

สปสช. นำไปใช้
หลังจากผ่าน
อนุสิทธิประโยชน์

ประกาศคณะกรรมการพัฒนา
ระบบยาแห่งชาติ
เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.....

ส่งลง
ราชกิจจานุเบกษา

เป้าหมายการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ

- **พัฒนา/ปรับปรุงบัญชียาหลักแห่งชาติให้เป็นปัจจุบันรวดเร็ว โดย**
  - พิจารณาให้เสร็จสิ้น ภายใน 6 เดือน หากจำเป็นอาจขยายได้ แต่ไม่เกิน 12 เดือน ; กรณีรายการยาเร่งด่วน พิจารณาให้เสร็จภายใน 3 เดือน
  - มีการทบทวนยาเป็นกลุ่ม ๆ ตามความจำเป็นตามที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยาเห็นสมควร ทุก 2 ปี
  - การพิจารณายาที่เสนอเพื่อประเมินคัดเลือกยาของคณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติมีการทบทวนยาทั้งบัญชีต้องดำเนินการปีละ 1 ครั้งให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี
- **เพิ่มการเข้าถึงยาราคาแพงอย่างสมเหตุผลผ่านระบบบัญชี จ(2) และการต่อรองราคาที่สำคัญ เช่น**

ตัวอย่างยาบัญชี จ(2)

- ยารักษาโรคตับอักเสบชนิดซีเรื้อรัง Peginterferon สามารถลดราคาต่อคอร์สการรักษาได้ลดลงถึง 70-80%

ตัวอย่างยาบัญชี ง

- ยารักษามะเร็งลำไส้ใหญ่ Tegafur-uracil+ Leucovorin ที่ราคาต่อคอร์สการรักษาลดลง 50% ของยาเดิมในบัญชี ขณะที่ประสิทธิภาพการรักษาไม่แตกต่างกัน จึงถูกเลือกไว้ในบัญชีแทนยาเดิม คือ Capecitabine ในข้อบ่งใช้ดังกล่าว

ทั้งนี้ ราคาดังกล่าวจะเป็นราคาที่ใช้เป็นราคากลางสำหรับกองทุนสุขภาพทั้ง 3 ระบบ เมื่อมีการประกาศบัญชียาหลักแห่งชาติอย่างเป็นทางการต่อไป และจะเผยแพร่ข้อมูลราคาผ่านเว็บไซต์

Price negotiation 2012

Add. Medicines	Indications	Approx. cost / course of treatment (₱)		Incremental budget (M₱/year)
		<i>Initial</i>	<i>Negotiated</i>	
Peginterferon (α -2a and α -2b)	HCV genotype 2,3	278,000 – 437,000	84,000	67.2 - 75.6 **
Oxaliplatin (as FOLFOX)	Adj. colorectal CA stage III	385,000	91,000	210 - 270
Tegafur/uracil	Adj. colorectal CA stage II	76,720	47,600	Cost saving
Capecitabine	Colorectal CA*	112,000	103,000	-

* This indication was removed from NLEM

** Trend to be cost-saving

- สามารถติดตามความคืบหน้าของการปรับปรุงบัญชียาหลักแห่งชาติได้ที่

<http://www.nlem.in.th>

บัญชียาหลักแห่งชาติ - Windows Internet Explorer

http://www.nlem.in.th/ Search the web (Babylon)

Edit View Favorites Tools Help

avorites | คู่มือออนไลน์ ช่อง3 | Bodyslam Save My Life Con... | SCB Easy Net | NLEM บัญชียาหลักแห่งชาติ | gmail อีเมลจาก Google | http--drug.fda.moph.go.th...

บัญชียาหลักแห่งชาติ

ขนาดตัวอักษร + -

NLEM

บัญชียาหลักแห่งชาติ

National List of Essential Medicines

หน้าหลัก | แสดงผังเว็บไซต์ | บัญชียาและหลักฐานเชิงประจักษ์ | รากยา | ข่าวสาร | คลังเอกสาร | ถาม-ตอบ

ค้นหาข้อมูลยา

 บัญชียาหลักแห่งชาติ
และหลักฐานเชิงประจักษ์

 คู่มือการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ

 คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

ข่าวประชาสัมพันธ์

- + ข่าวประชาสัมพันธ์ เรื่อง ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2555

การประกันคุณภาพยา

● กำหนดมาตรฐาน

- ปรับปรุงข้อกำหนดเอกสารด้านคุณภาพในการขึ้นทะเบียนตำรับยา ให้เป็นไปตามระบบสากล ASEAN Harmonization on registration ตั้งแต่ปี 2552
- ปรับมาตรฐานยาสำเร็จรูป (Finish Product Specification) ให้เป็นไปตามตำราที่รัฐมนตรีประกาศ รวมทั้งปรับปรุงตำรายาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
- ปรับปรุงมาตรฐานการผลิตยา ให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP PIC/s เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. การยกระดับมาตรฐานการของผู้ผลิตยา

ภายในประเทศ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

- พ.ศ. 2552 แก้กฎหมายเป็นเกณฑ์GMP/PICs ตามแนวทาง ASEAN
- พ.ศ. 2555 ออกกฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต ขาย นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนโบราณ
- การสมัครเป็นสมาชิก GMP/PICs

Note: PIC/S:Pharmaceutical Inspection Convention and Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme

การใช้ผลการศึกษาวិชาชีพของต่างประเทศเพื่อ ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ยาสามัญใหม่

- **หลักการ:** การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ด้านการทดสอบชีวสมมูลของยาสามัญใหม่ที่มีคุณภาพที่มีอยู่แล้วโดยศูนย์ศึกษาชีวสมมูลที่ได้มาตรฐานในต่างประเทศ เพื่อขึ้นทะเบียนให้รวดเร็วขึ้น ทำให้มียาออกมาสู่ตลาดเพื่อเป็นทางเลือกที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสม
- ยึดประโยชน์ส่วนรวม โดยเกิดผลกระทบน้อยที่สุดแก่ศูนย์ BE ในประเทศและผู้ผลิตยาในประเทศ
- จำกัดจำนวนผู้ประกอบการที่จะได้รับการอนุญาตให้ใช้ผล BE ของต่างประเทศ กรณีเป็นยาสามัญใหม่รายการแรกในประเทศ 1 รายการต่อตัวยาสำคัญ ต่อขนาดความแรง ต่อรูปแบบยา เว้นแต่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศและมีข้อจำกัดด้านขีดความสามารถของศูนย์ศึกษาชีวสมมูลในประเทศ

การตรวจสอบฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ยาในท้องตลาด

- ในปีงบประมาณ 2555 นี้ ได้สุ่มตัวอย่างฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ยาท้องตลาด จำนวนกว่า **336 รายการ** พบว่าเข้ามาตรฐานจำนวน 177 รายการ คิดเป็นร้อยละ **97.79** ยังตรวจสอบเรื่องร้องเรียนอีกจำนวน ๕๙ รายการ ที่ได้รับ ผลตรวจแล้ว **43 รายการ** ซึ่งพบว่ามีเข้ามาตรฐาน **20 รายการ** คิดเป็นร้อยละ **46.51** ดำเนินการตามกฎหมายกับยาที่พบปัญหาผิดมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เช่น ยา **Omeprazole capsule** เป็นต้น

โครงการสร้างหลักประกันคุณภาพ
และมาตรฐานบริการด้านยา

โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

12 กรกฎาคม 2555

ความเป็นมา

เพื่อตอบสนอง
สงสัยของ
ประชาชน
เกี่ยวกับคุณภาพ
ยาสามัญ
(generic drug)
ที่ใช้ในโครงการ
30 บาทรักษาทุก
โรคตามนโยบาย
รัฐบาล

วัตถุประสงค์โครงการฯ

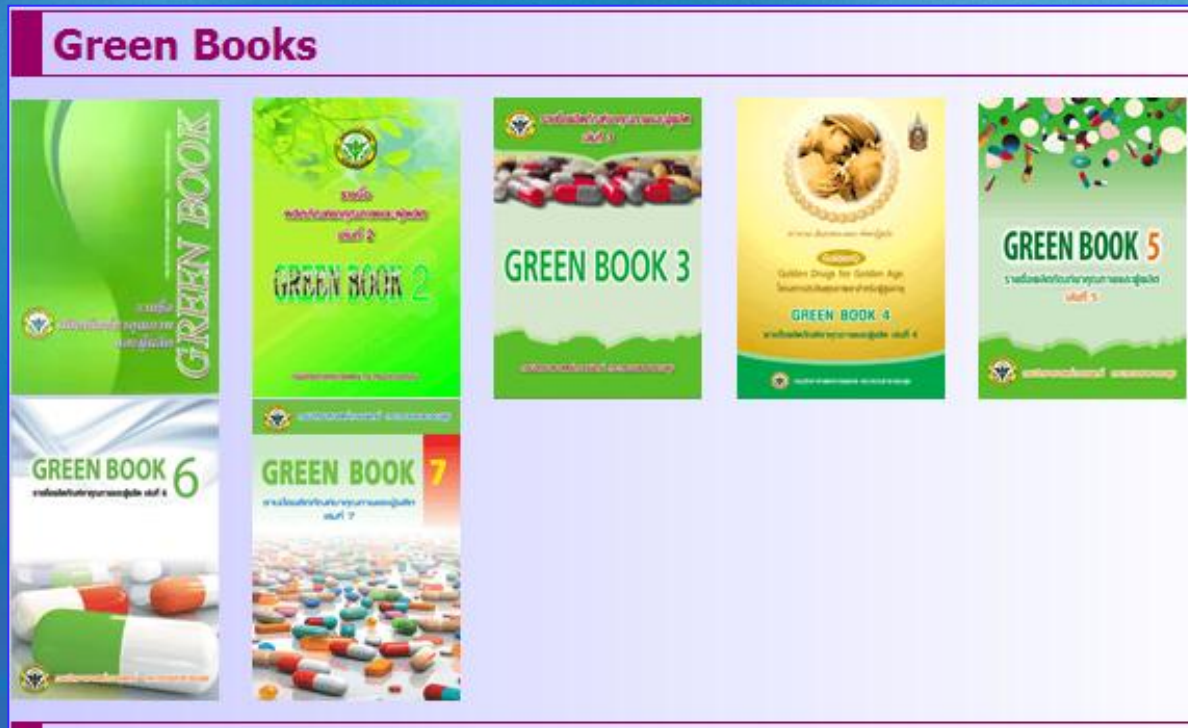
- เพื่อประกันคุณภาพยาสามัญหลังการจัดซื้อและส่งมอบของโรงพยาบาลภาครัฐ
- หน่วยงานบริการสาธารณสุขสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ยาสามัญที่มีคุณภาพ
- จัดทำสารสนเทศด้านคุณภาพยาสามัญ (Green Book) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์ได้

เกณฑ์การคัดเลือกยาสามัญเพื่อตรวจ วิเคราะห์คุณภาพ

- เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ
- เป็นยาที่มีปริมาณหรือมูลค่าการใช้สูงใน รพ.รัฐ
- เป็นยาที่มีปัญหาคุณภาพ เช่น ยาที่เสื่อมสภาพง่าย
- เป็นยาชนิดเดียวกันที่ราคาแตกต่างกันมาก
- เป็นรายการยาที่ รพ.เสนอให้ตรวจสอบคุณภาพ

สรุปผลการดำเนินงาน (พ.ศ.2545-2555)

- คัดเลือกผลิตภัณฑ์ยาสามัญเฉพาะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อจัดทำหนังสือชื่อ Green Book หรือ "รายชื่อผลิตภัณฑ์ยาคุณภาพและผู้ผลิต" เผยแพร่สู่สาธารณะ ปัจจุบันเผยแพร่แล้วถึงเล่มที่ 7

สรุปผลการดำเนินงาน (พ.ศ.2545-2555)

- จำนวนรายการยาแผนปัจจุบันที่ตรวจวิเคราะห์แล้ว 451 รายการตามชื่อสามัญทางยา จำนวน 12,027 ตัวอย่าง จาก 3,755 ทะเบียนตำรับยา
- แต่ละปีจัดทำเป็นเอกสารสรุปผลตรวจวิเคราะห์แต่ละผลิตภัณฑ์ทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ ให้รพ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ